

Polak Sumienny

pisano czasowe N. 23.

Warszawa dnia 30 Grudnia 1830 roku, o godzinie 8 rano.

REDAKCJA PISMA CODZIENNEGO POD TYTUŁEM „POLAK SUMIENNY“.

Zawiadania Obywateli Królestwa Polskiego, iż od dnia 1. Stycznia roku 1831 pismo to codziennie o godzinie 8. rano wychodzić będzie. Prenumerata w Warszawie naznacza się miesięcznie Zp. 8. na prowincyi zaś kwartalnie w raz z opłatą portoryi Zp. 30. Pojedyncze Exemplarze przedawac się mają po gro. 10. Można ich dostać po wszystkich Kantorach Warszawskich, jako to: u Ciechanowskiego, Kermana, Glücksberga, Mertzbacha, Magnusa, Erenfeichta, Kunkla, Kelichena, Slaskiego, Puntnera, Steblera, Wołowskiego i Rejcha (przy ulicy Chłodnej) Kantor Główny jest w Biorze-Informacyjnym a Kantor Redakcyi przy ulicy Królewskiej (w Pałacu Dembowski) przy Drukarni Stereotypowej. Na prowincyi prenumerować można na wszystkich pocztamtach.

Redakcyja przyjmuje wszelkie pisma z wdzięcznością. Z prowincyi zaś nadesłane Artykuły uprasza aby były frankowane.

Cześć Urzędowa

DYKTATOR

Zważywszy potrzebę uporządkowania czynności Sądowych Radzie Stanu przydzielonych, niemniej ważność ich i trudności w załatwieniu na teraz zachodzące, stanowi:

Art. 1. Sprawy, których rozstrzygnięcie dotąd poruczone było Delegacyi administracyjnej w Radzie Stanu, tudzież sprawy szczególnymi urządzeniami Sądownictwu Administracyjnemu podane, w rozstrzygnięciu dalszym, aż do nowego postanowienia zawieszane zostają.

Art. 2. Sprawy o allewicy, o oddanie pod Sąd Urzędników, i spory o jurysdykcyach w przedmiotach nieobjętych postanowieniem ogólnym zawieszającym działania Sądownictwa Cywilnego, instruowane dalej będą przez Komisję złożoną z jednego Rady Stanu Prezdującego, i z trzech Referendarzy, lub zastępców Referendarzy, z liczby już powołanych do Rady Najwyższej Narodowej, lub jeszcze powołać się mających; a sądzone będą przez Radę Najwyższą Narodową, wskładzie trzech najmniej członków tejże Rady pod Prezydencją jednego z nich, tudzież dwóch Referendarzy Stanu lub ich zastępców którzy do składu instrukcyjnego nienależeli.

Art. 3. Wykonanie niniejszego postanowienia wszystkim Komisjom Rządowym, w czem do której należy poleca się.

w Warszawie d. 28 miesiąca Grudnia 1830 r.

(podpisano) CHEŁPICKI

Sekretarz Stanu

(podpisano) Plater.

Stosownie do przepisanej organizacji Gwardyi Narodowej, z liczby podanych kandydatów na Sztabs-Officerów i Officerów Gwardyi, Dyktator zatwierdził, na dniu 26 grudnia r. b. 1830.

w Sztacie niepłatnym.

Na Pułkowników: Hrabiego Kraszińskiego Józefa, Sejdel Fryderyka.

Na Podpułkowników: Żelazowskiego Jana, Hrabie Rostworowskiego Jana.

Na Majorów: Zdzietowieckiego Józefa, Ziolkowskiego Franciszka, Sliwińskiego Wojciecha, Kruszewskiego

Macieja, Kielkiewicza Mikołaja, Tokarskiego Andrzeja, Smoczynskiego Ignacego, Eckerkunst Józefa.

Na Kapitanów: Grabowskiego Pawła, Blum Teodora, Brzezińskiego Wojciecha, Tugut Karola, Borysiewicz Wincentego, Szczawińskiego Wincentego, Geremskiego Ludwika, Gęsowskiego Karola, Rokitnickiego Klemensa, Kozłowskiego Józefa, Boretti Felicjana, Jagodzińskiego Stanisława, Brezińskiego Franciszka, Jasińskiego Władysława, Plichtę Kazimierza, Jaroszewskiego Piotra Pawła, Czaban Tomasza, Krainskiego Wincentego, Idzikowskiego Tadeusza, Hejlmann Augusta, Cichockiego Józefa, Soleckiego Józefa, Piaseckiego Jana, Magnus Karola, Węjscheit Karola, Zarzyckiego Piotra, Orłowskiego Józefa, Żurawskiego Anastazego, Dratz Jona, Hoffmanna Edwarda, Bruszewskiego Ignacego, Hauszylda Antoniego, Lipińskiego Tadeusza, Schlesingera Jana, Kossowskiego Karola, Köchler Józefa, Netbauer Stefana, Stern Leona, Lier Jana, Dobrycza Konstantego, Scholtza Franciszka, Zabrodzkiego Stefana.

Na Poruczników: Milkuszyca Karola, Bansemera Adolfa, Zeuschnera Wilhelma, Masłowskiego Andrzeja, Kunickiego Franciszka, Duczyńskiego Mikołaja, Wysockiego Stanisława, Zalewskiego Wincentego, Kuczyńskiego Kacpra, Giot Ferdynanda, Witkowskiego Klemensa, Zuberbier Karola, Schutarego Piotra, Wolskiego Marcina, Stupnickiego Jana, Witkowskiego Bonifacego, Kuleszę Felixa, Mierderzyńskiego Pawła, Hauszylda Krzysztofa, Brzezińskiego Felixa, Koziarskiego Antoniego, Kelichen Andrzeja, Grobickiego Michała, Zubrzyckiego Benedykta, Wołowskiego, Łęckiego Bogumila, Tentaedta Jana, Brzostowskiego Hipolita, Dücker Karola, Papke Jana, Nideckiego Ludwika, Stypulkowskiego Macieja, Hoffmana Karola, Lessel Józefa, Hejzer Antoniego, Kościńskiego Józefa, Kwiecińskiego Benedykta, Gduszewskiego Franciszka, Nickel Adama, Nofocka Ludwika, Celińskiego Juliana, Majewskiego Stanisława, Naimskiego Kazimierza, Schmidta Adama, Kruszewskiego Tobiasza, Balickiego Franciszka.

Na Podporuczników: Puczyńskiego Kacpra, Bejretera Karola, Zelta Józefa, Moritza Wincentego, Prowe Karola, Zaleskiego Jakóba, Dąbrowskiego Stanisława, Sokolowskiego Andrzeja, Wolke Stanisława, Warda Jana, Laskiewicza Antoniego, Maryewskiego Edwarda, Groffe Antoniego, Mack Józefa, Hakenbeila Augusta, Kuleszę Jana, Kozłowskiego Hipolita, Henneberga Józefa, Chęcińskiego Jana Nepomuc., Witt Gustawa, Ehrenfeuchta Henryka, Jeziorkowskiego Józefa, Reinhold Józefa, Plewińskiego Franciszka, Jaworskiego Pa-

wła, Sianowskiego Antoniego, Komierowskiego Jana, Wernera Jana, Janickiego Pawła, Dembińskiego Macieja, Maruszewskiego Telesfora, Koyszewicza Xawerego, Petykowskiego Jana, Prażmowskiego Alexandra, Sommer Macieja, Golaszewskiego Macieja, Iwanickiego Józefa, Mentzel Jana, Schwartz Józefa, Turowskiego Seweryna, Piotrowskiego Tadeusza, Głaszyńskiego Tadeusza, Sattler Jana, Rejbl Augsta, Zalewskiego Jana, Winnickiego Pawła, Czerwińskiego Józefa, Gutkowskiego Wojciecha, Gersson Wojciecha, Konarskiego Pawła, Werner Karola, Gąsiewskiego Andrzeja, Nowickiego Michała, Pieczkowskiego Karola, Krzemńskiego Mateusza, Zawackiego Rocha, Kicińskiego Wojciecha, Szymanowskiego Jakóba, Szarmach Frederyka, Budziszewskiego Wojciecha, Kluger Aloizego, Grabowskiego Ludwika, Kielc Jana, Ziemiak Jakóba, Konopkę Macieja, Szymańskiego Jacentego, Bleszyńskiego Jana, Raszke Samuela, Minasowicza Józefa, Drozdowskiego Florjana, Ruckiego Alexandra, Sommer Augustyna, Piskorskiego Franciszka, Kornaszewskiego Grzegorza, Obrembskiego Wincentego.

Na Chorążego: Orłowego, Grabowskiego Józefa.

w Sztacie płatnym.

Na Kapitana Adjutanta: Palińskiego Pawła dymis. Majora Kaw. Krzyża wojskowego.

Na Kapitana Rapportiera i płatnika: Chotomskiego Ignacego b. Kap.

Na Podporuczników: Majewskiego Józefa, Krajner Adama, Stępkowskiego Franciszka, Kirchner Jana, Niemojewskiego Ignacego, Wojciechowskiego, Lipnickiego, Kowalskiego Teofila, Pięć Franciszka, Wysockiego Antoniego, Wysockiego Napoleona, Zamorskiego byłego Kapitana, Dzierzbickiego Józefa, Wilskiego Walentego, Świnarskiego Walerego, Dąbroskiego Józefa, Gorzyszewskiego Antoniego, Skrodzkiego byłego Kapitana, Żabickiego Tadeusza, Zmichowskiego Erazma, Pagowskiego Michała.

w J e ż d z i e.

Na Dowódcę: Rojewskiego Stanisława.

W Sztacie przybocznym Dowódcy Naczelnego Gwardyi Narodowej niepłatnym.

Na Kopitana: Osińskiego byłego Kap. i Kawalera Legij honorowej i Ś. Stanisława.

Na Podporuczników: Okęckiego Józefa i Szlubowskiego.

Dowódzca Gwardyi Narodowej
(podpisano) Piotr Hrabia *Lubiński*.
Za Zgodność z Oryginałem
Paliński.

Odezwą Komitetu opiekującego się żonami i dziećmi, powołanego do obrony Ojczyzny Rycerstwa.

MIESZKAŃCY STOLICY!

Wdzięczność dla walecznych Ojczyzny obrońców, wdzięczność dla Rycerzy, którzy krwią i życiem, wolności, swobod i niepodległości Polaków dobijać się biegna, najświętszym wszystkim współziomków jest obowiązkiem. Rodacy! oto nadeszła chwila, w której choć w części z tej wdzięczności narodowej wywiązać się możecie. Żony i dzieci wychodzących na walkę wojowników, pozostawione są bez wsparcia. Ojczyzna powinna zastąpić im ich mężów, ich ojców dla Ojczyzny poświęcających się. Mieszkańcy Stolicy! wy najpierwsi urzuliście zabłysną jutrzejkę wolności i niepodległości długo gnębiętego narodu, od was najpierwszych spodziewa się Komitet tej pomocy, tego poświęcenia się, którego tylekroć liczne w latach 1806, 1809, 1812, 1813 dawaliście dowody.

Nieszczędźcie ofiar dla żon i dzieci za byt wasz, za niepodległość, za swobody biegnących walczyć rycerzy. Niechaj ościenne narody, niechaj Europa z czynów przekonana się, że równie jak miłość Ojczyzny i wolność, tak i wdzięczność dla walecznych jej obrońców, narodową jest cnotą.

Wszelkie ofiary tak w gotowiznie jak i w rozmaitych przedmiotach, tak do Redakcyi Dzienników nadsyłane, jak również na ręce Szanownych Dam w tym celu uproszonych składane, z wdzięcznością przez Komitet przyjętemi będą.

w Warszawie dnia 26 meca grudnia 1830 r.

Senator Kasztelan, Prezdujący Komitetu
(podpisano) *F. Nakwaska*.

L I S T A D A M

Zajmujących się zbieraniem dobrowolnych ofiar na rzecz żon i dzieci powołanego do obrony Ojczyzny Rycerstwa.

Nakwaska, Wąsowiczowa, Kraszińska, Rzewuska, Rembelska, Kieka Teresa, Brzostowska, Bisping, Piaterowa, Ledochowska, Majkowska, Węgrzecka, Garczyska, Sobieska Alexandra. — Osuska, Zeydler, Wołowska Alexandra, Klodnicka, Chłędowska, Saüvan, Sommer, Lilpop, Jasińska, Lesznowska, Dyzmańska, Lebrun z Celińskich, Lebrun Tomaszowa, Mayer Leontyna, Ulbrycht, Hoffmann z Tańskich, Tarczewska Mecenasowa, Bogusławska Mecenasowa z córką, Schuch, Zawadzka Klementyna, Lach Szymna, Chazewska, Brzezińska Zofija, Wulfers, Brzezińska Anna, Halle, Wołowska Zolija, Suchocka, Hirschmann, Jasińska Ewelina, Podbielska, Dembe, Zukowska, Grabowska, Elżanowska, Fontana, Kropiwnicka, Miecznikowska, Brandt, Rozen Eleonora.

Creść Nieurzędowa

W Imię Boga i ludzkości — Sum cuique.

Już dziś uwierzyli w cudownego Twórcę i ci, którzy tego Króla Królów za obojętną a nawet za bezczynną Istność aż do niniejszej losy narodów stanowiącej błogosławionej Rewolucyi uważali. Zdaje się, że Wszchemocna Opatrzność wybrała Naród Polski dla przekonania tych niedowiarków, dla zniszczenia demoralizacyi barbarzyńskich prześladowań, a tém samém i dla zrzucenia despotyzmu, który ciemiężąc kraj niegdyś szczęśliwszy nad inne, a później przez domowe niezgody, a chciwość i intrygi Mocarstw sąsiednich rozszarpany, zamierzał ciemiężyć jeszcze i inne choć w rządach swoich z wolą Pana Zastępów zgodne, i pod prawdziwie reprezentującą w Monarchach ojcowską opieką błogosławione narody.

Któryż teraz naród w Europie i za Europą nie widzi potrzeby gruntownego konstytuowania się, i ustalenia według woli cudownego Prawodawcy, i według prawdziwie godnej a dotąd aż do najwyższego stopnia rozpaczliwej cierpiącej ludzkości.

Pomijam ja cierpienia moje osobiste, bo chociaż nie mogłem znaleźć szczęścia docisnąć się [do ziemskiej protekcyi, ufny atoli w Bogu niosłem modły moje do Niego, jako do Pana wszystkich tronów świata, a wspierany Jego prawie Opatrznością walcząc z ludzkimi namietnościami moralnie, nakoniec choć przy najkrytyczniejszym niedostatku już i pierwszych potrzeb życia, pokonałem moich prześladowców, z ludzką dumą, czy z przesadą, czy z humorem, czy z dziwactwa, czy z niewyrozumiało-

ści jakiej potworzonych. Dziś od szczęśliwszych ludzkości przyjaciół, i starszyny dźwigającej Ojczyznę wyrozumiany zaczynam żyć szczęśliwie, bo widzę taką liczbę Mężów, i czułych Polek godnych imienia narodowego, godnych nadania sobie najszczęśliwszej Monarchiczno-Narodowej Konstytucji, godnych jednania dla dobra i szczęścia wspólnej nam Rodakom Ojczyzny przyjaciół, oświaty i cnot wzorowych z Narodów najwspaniałomyślniejszych.

Lecz jako sześćdziesięcioletniemu Weteranowi niech mężowie światli, i narodowego zaufania godni darować raczą, że się z najniższego stopnia zasługi Polak odważa przemówić za trafnością i tokiem wychowywania krajowej młodzi wedle dzisiejszego ducha czasu, i stanowczej od 29 listopada r. b. rozpoczętej epoki, od której żaden człowiek w środku uczciwego życia zaopatrzonej, a tém pewniej Polak na ziemi polskiej, chyba na scenie publicznych rozrywek nie będzie widział potrzeby maskowania się, arystokratyzowania, a tém mniej despotyzowania, lub dążenia do Anarchii. Będzie bowiem każdy wiedział, i pamiętał, do czego ma prawo, i w czóm jaki obowiązek; co jemu, a co drugiemu słusznie służy; czego jest Panem spokojnym a czym obowiązany sługą; zgoda czym w związkach towarzyskich przyjacielem stałym; czym cnym obrońcą; a czym nieszczęśliwym klientem; nakoniec czym zniewolonym dla zgody i trwałego pokoju nieprzyjacielem — jak ma używać darów Opatrzności, a skarbów i własności pracą i zabiegami swemi nabytych, jak korzystać z każdej chwili, zgoda jak przy rozsądnej wolności myśleć, działać i przykładać się ofiarami ochotczo do ustalania bytu i sławy dość długo i pamiętnie dreczonej Ojczyzny, aby po sobie z możności i z obowiązków swoich dla potomności zostawił zasługę. Już czas zdaje się, aby każdemu, a tém bardziej plemieniu polskiemu cne serce i dusza wszędzie towarzyszyły, a tak i wspaniałomyślność z sprawiedliwością przy mężkiej energii i sprężystości łatwiej jasnieć będzie nawet na pokonanie wszelkich naszych nieprzyjaciół. Zdaje się, Boga samego taka jest wola, i z nią człowiek najlepiej zgadzać się powinien. Nie przesładuję ja żadnej słabości i niedoskonałości ludzkiej, bo do moich jako człowiek, i siebie samego najsurowszy sędzia także przyznaje się, ale dla czegoż my ludzie nie mamy dążyć do tego stopnia doskonałości, aby ubiegać się więcej za oświatą i cnotami szczęście ludzkiego rodu stanowiącemi, niżeli za zdradliwym kruszcem, i za innemi tego padoleu znikomościami.

Z czegoż dzisiaj którykolwiek z Mocarzów ziemskich chelpić się ośmieli, kiedy o ludzkości, i o sumieniu Polaka zapomina, a w człowieku niskiej klasy znać niechce bliźniego. Niechajże się już raczej zastanowią sumiennie: zawsze Naród przy pomocy Boga i przy obronie świętej sprawy Ojczyzny, i jej godnych dzieci, jest nad najzuchowałszego despotę silniejszym. Tu zwłaszcza w dzisiejszych okolicznościach, stan rycerski czyli wojskowy jest stanowczym, któremu służą wszystkie inne stany, pomnażając jego szeregi, zasilając go pieniędzmi, żywnością, radą, zachęceniem i wszelką pomocą.

Niech nam żyje najdroższy Dyktator CHŁOPICKI zdrowo i jak najdłużej. Niech żyją zaufania godne Władze Rządowe. Niech żyją Rodacy w godnym Polskiego Narodu potomstwie.

Józef Golek Nauczyciel młodzi przez lat przeszło trzydzieści, Adjutant z 7go batalionu za czasów Legii Polskiej we Włoszech.

Przybywający z Prowincji ze smutkiem opowiadają: imo. Ze lud zbrojny w nieporządnym kupach przechodząc, nie raz dopuszcza się bezprawia i gwałtu. 2do. Ze składający Gwardyą Narodową nie odbywają żadnej musztry i nie mają nawet wyraźnego pojęcia o celu swojego zbierania się, o co zapytani odpowiadają, że JW. Napoleon kazał im maszerować do miasta Wojewódzkiego. 3tio. Ze w przechodzie swoim są oni postrachem dla przekupek i szynkarzów. 4to. Ze bardzo wątpliwą jest rzeczą, aby tak nieusposobieni, owszem jeszcze rozpuszczeni, i przywykli do nieporządku mogli w potrzebie przydać się do szeregów wojskowych.

Jakżeby się przydała w obecnych okolicznościach Ga zeta dla ludu którąby po wsiach i miastach naszych mieli obowiązek odczytywać i objaśniać prostym ludziom plebani po ukończonym nabożeństwie w kościele. Należałoby obmyśleć czytelników, po wszystkich zebraniach pospolstwa nawet po karczmach i kawiarniach. Niechajby też Wójei Gmin i Ekonomowie wchodzili w rozmowę z prostym ludem, wyjawiali mu przyczyny i skutki naszej rewolucji i zachęcali go do poświęcenia się sprawie popolitej. Niechaj wiedzą jak najwcześniej uciemieżeni mieszczanie i wieśniacy, że zdzierstwa i opłaty od trunków zniesione, że nie będą już nadal płacili liwerunkowego podatku, nie będą pociągani do szarwarków o kilka mil od swego zamieszkania, że we wszystkim znajdą ulgę i pomoc w nowym Rządzie prawdziwie konstytucyjnym i Narodowym.

Już to chwala Bogu, mija miesiąc od chwili odrodzenia naszej ojczyzny a jeszcze nie zdarzyło nam się widzieć przeciagającej w porządnym i całkowitym zebraniu Gwardy Narodowej miasta Warszawy. Powiadają przecie że ta Gwardya jest już uorganizowaną.

Nie widać kontuszów, żupanów, podobno już do nich i nie powrócimy. Ale czy nie możnaby teraz zaprowadzić jaką narodową staropolską oznakę przynajmniej do urzędowych mundurów Senatorskich i Poselskich.

Słychać że już robią się przygotowania do wybitcia nowej monety z godłem stosownym do obecnych okoliczności. Niechajże ten dwugłówny z mennicy ustąpi co prędzej.

Tyle się u nas szerzy sprzecznych i co raz dziwniejszych wieści, iż należałoby życzyć, abyśmy mieli jedną przynajmniej gazetę o którejby autentyczności każdy mógłnie wątpić. Zwodne nadzieje — próżne postrachy — podsycane — nieufności i podejrzenia musiałyby ucichnąć przy tak poważnym organie prawdy, jakim w Anglii jest Kuryer, a Monitor we Francji.

— Pietnastu huzarów i dwóch żandarmów Pruskich przeszło z koniami i bronią do Polski, gdzie zostali wcieleni do powstania Województwa Kaliskiego.

— Przyprawdzono do Warszawy wielką liczbę koni zakupionych przez Bank Polski dla wojska, a oprócz tego blisko 100 koni kozackich zabranych w Województwie Lubelskiem. Część remont Polskich wpadła w ręce Rossyan.

— P. Kamiński odprowadził familią Jenerała Lewickiego do Rossyi. Gdy był już na samej granicy, zaproszony został przez wdzięcznego Jenerała na tamtą stronę Bugu, pod słowem honoru, iż nie zostanie przytrzymanym. Ale ledwo P. Kamiński wszedł do kwatery Lewickiego aresztowany został z rozkazu Cesarzewicza który najprzykrzejszemi słowami go przywitał i szpadę mu kazał odebrać. To postępowanie oburzyło Rossyjskich Officerów a mianowicie Lewickiego do tego stopnia, iż przedstawienie w tym względzie Cesarzewiczowi

porobili. Wielki Xiążę dał się przez nich namówić, kazał wypuścić Kamińskiego, oddał mu szpadę i rozmawiał długo z nim udając że pierwszy raz go widzi.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ROSSYA.

z Petersburga d. 11 Grudnia.

Dnia 10 b. m. Cesarz wydał następujący Ukaz do Rządzącego Senatu: „Przez wzgląd na dzisiejszy stan rzeczy w Polsce, uznałem za rzecz potrzebną w Guberniach, Wołyńskiej i Podolskiej, połączyć do dalszego rozporządzenia władzę cywilną i wojskową; jakoż mianuję niniejszém, mojego Jenerała Adjutanta Jenerała Porucznika Potemkina, Gubernatorem Wojennym rzezonych Gubernij, i nadaję mu wszelkie attribucye tej władzy służące.“ (podpisano) *Mikołaj*.

NIEMCY.

W Berlinie rozeszła się pogłoska, że Monarchowie spokrewnieni Cesarz Rossyjski i Król Pruski zjadą się do Toronia.

Gazeta Hamburgska umieściła, że Izraelici Królestwa Polskiego mianowali Deputacyą, ażeby żądała przypuszczenia ich narodu do praw Obywatelskich, *co jest niezawodną bajką*.

Z Frankfortu pod d. 19 grudnia donoszą, że nigdy nie było takiej czynności w umocnieniu i zaopatrzeniu twierdzy związku niemieckiego jak na teraz, wszyscy Komendanci otrzymali w tym względzie rozkazy. Mniemają, że Moguncya osadą Pruską wzmocnioną zostanie. Gubernator twierdzy Luxemburg przemieszkuje częścią w swojej rezydencji Homburgu częścią w Frankforcie, miewa częste narady z Kommissyą wojskową a szczególniej Hr. Latour; zdaje się że wkrótce po otrzymaniu instrukcyi na wszelkie wypadki w teraźniejszych okolicznościach twierdzę Luxenburg spotkać mogące, do niej powróci.

— Poczta francuzka z d. 17 nie doszła do Hamburga dnia 23 Grudnia.

— W Gazecie Hamburgskiej jest obszerny artykuł od granic Polski umieszczony, w którym między innymi wyrażono: „Obadwa Cesarze Alexander i Mikołaj niczego nieoszczędzali, żeby Królestwo Polskie tak jak postanowiono na kongressie Wiedeńskim z panowaniem Rossyjskiem pogodzić; ale środki których W. X. Cesarzewicz ku wytepieniu tajemnie szerzącego się nieukontentowania używał, przez swoją niesłychaną surowość której nawet dobroć Xiężnej Łowickiej ulagodzić nie mogła, nie były zdolne dopiąć swego celu. Jest rzeczą okropną, że proklamacye wychodzące z Warszawy całą ludność od lat 15, do 45. nie tylko w Królestwie Polskiem, lecz nawet w prowincyach Rossyjskich do broni powołują. Wszystkich oczy zwrócone są na korpus Litewski, Kozaków strzegących granic rozbrojono. Granice stoją teraz otworem i znakomici kupcy Izraelscy natychmiast porobili wielkie obstalunki w Lipsku.

AUSTRYA.

Dnia 14. Grudnia 1830.

Oprócz regimentów nad Polską granicą stojących, regimenta Salins, Albrecht i D. Miguel, oraz kilka batalionów Siedmiogrodzkich pograńicznych, otrzymały rozkaz wkroczenia do Galicyi,

— Węgierski naród żadnego kroku nie uczynił w dostawie przyrzeczonych Cesarzowi rekrutów; a to z tej przyczyny: przed Uchwałą Stanów pozwalającą rekrutowania, podały one petycyą do Cesarza aby w regimentach węgierskich komenda nie w niemieckim języku jak

dotąd, ale w narodowym węgierskim była wprowadzoną, otrzymały na to przychylnie przyrzeczenie. Gdy zaś dotąd skutek nie nastąpił, czynią przeszkody w dostawie rekrutów. Oprócz tego mają Stany zanieść żądanie do Cesarza i Króla, gdy na teraz osobiście przybędzie do Presburga, aby w regimentach węgierskich żaden Niemiec nie był officyrem.

BELGIA.

Bruxella 18 grudnia.

Projekt utworzenia Senatu doznał w przyjęciu wiele trudności, wszystkie artykuły szczegółowo roztrząsano i wszystkie uległy zmianom; zgodzono się, że Senatorowie będą obieralni i to na czas dwa razy dłuższy niż Deputowani.

Gdy [zaś przyszło] do głosowania na przyjęcie całego projektu, większością 112 zdań przeciw 66 został odrzucony.

Wyszło rozporządzenie tyczące się gwardyi narodowej Belgijskiej, wszyscy od lat 21 do 50 są obowiązani do niej należeć, od 18 do 21 i od 50 do 60 ochotnicy tylko będą przyjmowani. Gwardya narodowa składać się będzie z kompanij od 100 do 150 głów, podzielona jest na trzy oddziały; do pierwszego należą bezżenni i niemający dzieci od 21 do 30 roku wieku życia, do drugiego od 30 do 40, a do trzeciego wszyscy obywatele. Siła zbrojna gwardyj wynosi 400,000, z których 100,000 na granicę wysłaną być może. Gwardziści czynni otrzymują żołd.

Król Hollenderski przystąpił do protokołu Londyńskiej narady z d. 19 listopada.

ANGLIA.

Piszą z Londynu przez Ostende dnia 14 grudnia. Wiadomość o Rewolucyi w Polsce wielką radość sprawiła, od dawnego czasu przychylnie uczucia względem ucimieżeń cierpliwie przez naród Polski doznawanych zajmowały tutejszych mieszkańców. Pomiędzy znaczniejszymi kmpcami ten wielki wypadek więcej uczynił wrażenia aniżeli w Geldzie.

Od czasu rozpoczęcia processu byłych ministrów francuzkich mieszkający w Edynburgu Karol X. za ukazaniem się, przez lud z największą niechęcią jest przyjmowany. Xiężna Angouleme radziła mu opuścić Anglią.

Okreśła *Jowisz* z Hamburga i *Ekonomy* z Bristol w pierwszych dniach grudnia z osadami zatopione zostały przez burzę przy brzegach Irlandyi, wiele innych podobny los spotkał.

TURCYA.

D. 25 Listopada wysłany został przez Sultana Kapi-dzi Basza z 2,000,000 piastrow, aby tę summę między ubogich krajowców Bulgarij rozdzielił.

Już dziś sprzedaje się w Kantorze Drukarni Stereotypowej przy Ulicy Królewskiej N. 1065. po złp. 3. cały opis sprawy Birnbauma. Kto kupił pierwszy arkusz może resztę tylko dobrać za złp. 2. gr. 10. W tymże Kantorze prenumerować można od d. 1 Stycznia r. p. na Polaka Sumiennego, Merkurego i inne pisma peryodyczne.